METSÄTALOUS

Kun taimien yksikköhinta on halpa, pitää tuotantomääriä kasvattaa, jotta taloudellista tulosta saadaan aikaiseksi. **PÄÄOMISTAJA JA TOIMITUSJOHTAJA ERKKI SAVOLAINEN, PARTAHARJUN PUUTARHA**

Kuusen taimia leikkoruusujen tilalle

Partaharjun Puutarhalla aloitettiin metsätaimien tuotanto vuonna 2009. Leikkoruusujen kasvatus loppui ja siirtopöydille tulivat kuusen taimet sekä kasvatuskennot.

Partaharjun Puutarhalla on pakkas- ja kylmävarastoja yli 6 000 neliötä, kertoo kehittämispäällikkö Hanna Suhonen.

”Kyllä tämä taitaa olla maailman mittakaavassa aika ainutlaatuista: kasvattaa sekä sipulikukkia että metsätaimia”, sanoo Partaharjun Puutarhan yksi omistajista ja kehittämispäällikkö **Hanna Suhonen**.

Leikkoruusumarkkinoilla hintakilpailu muuttui 2000-luvun lopulla niin kovaksi, että niille haluttiin löytää korvaaja. ”Perennat olivat yksi vaihtoehto, mutta valitsimme kuitenkin metsäpuiden taimet.”

Tälle istutuskaudelle on myyty 14 miljoonaa tainta, pääosin 1- ja 2-vuotiaita kuusia. Männyn osuus on noin 15 prosenttia ja koivuakin kasvatetaan pieniä määriä.

Siementen saatavuus

Vuonna 2009 puutarhalla kylvettiin noin 15 miljoonaa kuusen tainta ja jonkin verran mäntyä. Yksi suurimmista haasteista tuotannon aloittamisessa oli jäljellä olleiden siemenviljelyssiementen heikko laatu, kertoo puutarhan pääomistaja ja toimitusjohtaja **Erkki Savolainen**.

”Jouduimme tuolloin turvautumaan myös metsikkösiemeneen. Nyt olemme onnistuneet hankkimaan siemenviljelyssiementä kahdeksi vuodeksi eteenpäin.”

Sekä Savolainen että Suhonen korostavat, että Metsäntutkimuslaitoksen Suonenjoen yksiköllä on ollut tärkeä rooli metsätaimien tuotantoon perehtymisessä.

”Meillä on toki pitkä kokemus kasvien kasvatuksesta ylipäätään ja usko omaan osaamiseen. Mutta tarvitsimme lisää tietoa kuusen-, männyn- ja koivuntaimien kasvatuksesta, jota saimme Suonenjoen tutkijoilta.”

Kylvöt minipaakkuihin

Partaharjulla siemenet kylvetään minipaakkuihin. Koulimisen jälkeen taimet kasvatetaan isoissa kasvatuspaakuissa.

”Me hyödynnämme kasvatuksessa kukkatuotannossa paljon käytettyä siirtopöytäjärjestelmää. Kasvatuskennot pidetään sekä ulkona että sisällä verkkoalustaisilla pöydillä, joita voidaan siirrellä putkia ja ratoja pitkin helposti”, esittelee Suhonen.

Hän kertoo, että tuotannon ajoittaminen tuntui aluksi haastavalta, jotta oikeita taimia olisi oikea määrä istutusvalmiina sovittuna ajankohtana.

Yksi Partaharjun valttikorteista tavanomaiseen metsätaimituotantoon verrattuna on lämmitettyjen kasvihuoneiden hyödyntäminen. Partaharjussa myös istutetaan jokaisesta taimierästä taimia omille koealoille metsään.

Kilpailu kovenee

20 miljoonan vuosituotanto on Partaharjun Puutarhalle välivaihe. Tuotantoa on tarkoitus kasvattaa useilla miljoonilla taimilla.

”Kun taimien yksikköhinta on halpa, pitää tuotantomääriä kasvattaa, jotta taloudellista tulosta saadaan aikaiseksi”, toteaa Savolainen.

Vuosittain istutettavien taimien määrä ei ole kasvamassa Suomessa. ”Se tarkoittaa kovempaa kilpailua alan toimijoiden kesken. Emme pelkää kilpailua, sillä olemme tottuneet siihen jo kasvihuonetuotannossa.”

Savolaisen mukaan heidän yksi vahvuutensa on logistiikka. Yrityksellä on omaa kuljetuskalustoa sekä kokemusta kukkien myynnistä keskusliikkeiden kautta. Siellä kaiken on toimittava täsmälleen sovitun aikataulun mukaisesti.

SARI PENTTINEN

PUUTARHA

Yli 30 000 neliötä

Partaharjun Puutarha on aloittanut toimintansa vuonna 1956. Se on sipulikukkien tuotantoon erikoistunut kukkapuutarha. Sipulikukkien rinnalla tuotetaan metsäpuiden taimia.

Kasvihuonepinta-alaa on yhteensä yli 30 000 neliömetriä. Pakkas- ja kylmävarastoja on käytössä noin 6 000 neliötä.

Yritys on suurin leikkotulppaanien tuottaja Suomessa 28 miljoonalla kappaleella. Sen edellisen tilikauden liikevaihto oli 9,3 miljoonaa euroa.

Puutarhassa tehdään keskimäärin 70 henkilötyövuotta.

Taimitarhapäällikkö Anne Immonen kertoo käyvänsä päivittäin jossain kasvihuoneessa tarkastelemassa taimia.

Jori Immonen aloitti tänä keväänä taimitarhatyöntekijänä Joroisissa.

Kastelujärjestelmän on syytä olla kunnossa sekä ulkona että kasvihuoneissa.

PENTTI VÄNSKÄ

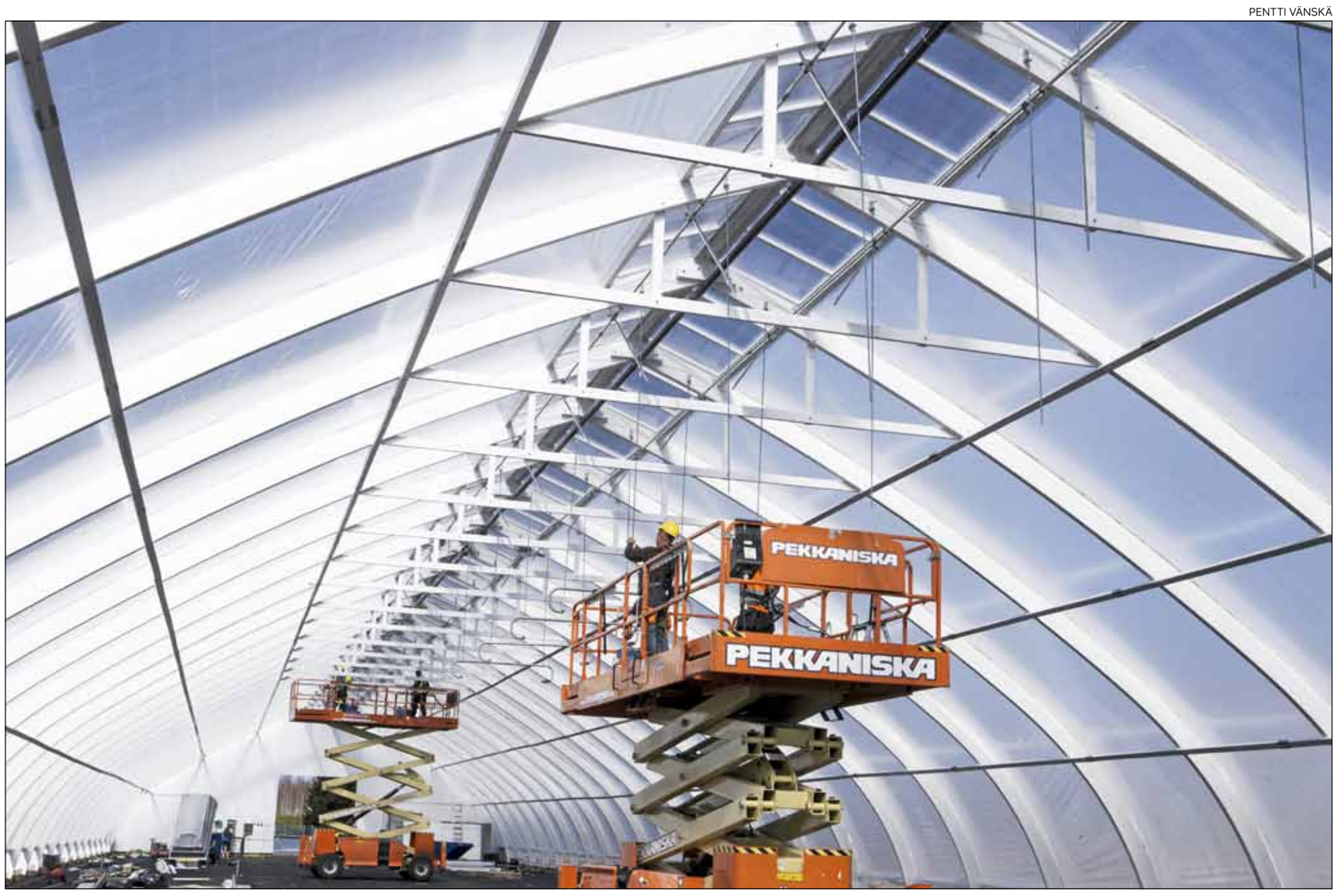

Pelkkä investointi puurunkoiseen kasvihuoneeseen ei riitä, sen lisäksi tarvitaan ulkokenttätilaa sekä tilaa lyhytpäiväkäsittelylle.

Taimien tuottajat

Suuret (taimitarhayhtiöt)
Pienet (yksityiset/paikalliset)

Lähde: Metla

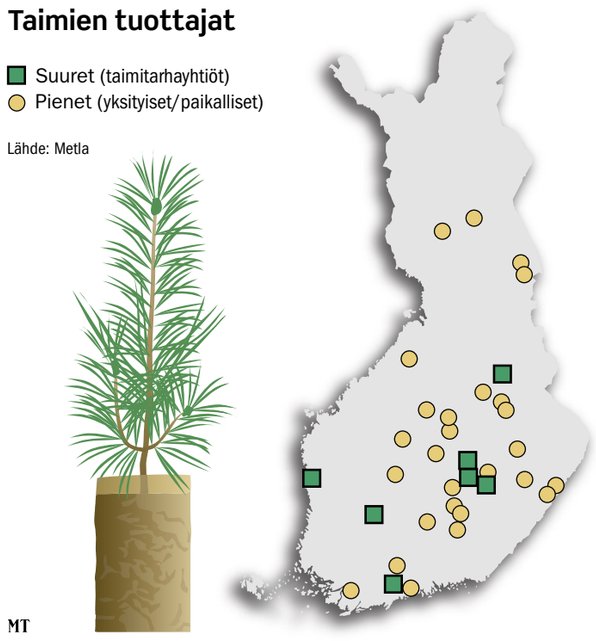

MT

Metsänviljelyyn toimitettujen kuusen ja männyn taimien määrä vuonna 2012

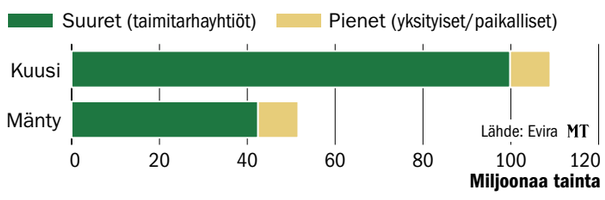

Tuontitaimissa riskejä

Elävien kasvien kauppa on ollut leviämisreitti yli 70 prosentille Eurooppaan tai Euroopan eri valtioiden välillä levinneistä metsäpuiden taudinaiheuttajista.

”Suomessa ei ole toistaiseksi tehty havaintoja metsäpuiden taimien mukana tulleista taudinaiheuttajista. Mutta ulkomainen taimiaines on aina riski, kuten myös ulkomaiset siemenet”, sanoo Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) professori **Jarkko Hantula**.

Hän ei halua liiaksi korostaa tuontitaimiin ja mahdollisiin taudinaiheuttajiin liittyviä uhkia, vaan kehottaa vain olemaan tietoinen riskeistä.

”On syytä muistaa, että suurimmat riskit tuontitaimien osalta liittyvät koristekasveihin ja maatalouden tuotantokasveihin.”

Metla ja Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus suosittelevat, että sekä metsänistutuksessa että muihin ympäristöihin tehtävissä istutuksissa käytettäisiin vuoden 2014 alusta lähtien pelkästään kotimaassa kasvatettuja taimia.

Suositus liittyy tuoreisiin tutkimustuloksiin taudinaiheuttajien leviämisestä sekä integroidun kasvinsuojelun ohjelmasta, joka astuu Euroopan unionin alueella voimaan ensi vuonna.

Tuonti vaihtelee

Metsäpuiden taimien tuontimäärät vaihtelevat vuosittain. Vuonna 2011 taimia tuotiin 17 miljoonaa kappaletta Suomeen, vuonna 2010 tuonti oli vain 10 miljoonaa tainta ja huippuvuonna 2007 taimia tuli ulkomailta 28 miljoonaa.

90-prosenttisesti tuodaan kuusentaimia, sanoo Hantula. Tuontitaimet tulevat Suomen lähialueilta, kuten Ruotsista.

”Taimia tuodaan ainakin aidon taimipulan ja halvempien hintojen takia.”

Hantula toivoo, että kotimainen taimituotanto saataisiin tasapainoon, jotta tuontia ei tarvittaisi heikon kotimaisen tarjonnan takia. ”Kuusen huonot siemenvuodet ja siemenviljelmien vähyys ovat hankaloittaneet tuotantoa.”

Terveys heikkenee

Koko Euroopan metsien terveystilanne heikkenee koko ajan. Vierasperäiset taudinaiheuttajat lisääntyvät uusimpien tutkimustulosten mukaan eksponentiaalisesti, eli mitä enemmän taudinaiheuttajia on, sitä nopeammin niiden määrä kasvaa.

Itäaasialaisen saarnensurman leviäminen läpi Euroopan on tuhoamassa maanosan saarnimetsät ja eurooppalaisten pyökkimetsien metsätaloudellinen käyttö on vaarantunut taimitarhat saastuttaneiden leväsienten takia, kertoo Hantula esimerkkejä.

Elintarviketurvallisuusviraston laskelmien mukaan mäntyankeroisen löytyminen Suomen luonnosta käynnistäisi 5–19 miljoonaa euroa maksavan hävitysoperaation kutakin muutamaan puuhun levinnyttä esiintymää kohden.

Torjunnan epäonnistumisesta seuraisi merkittävästi suuremmat taloudelliset menetykset.

SARI PENTTINEN

UPM kasvattaa tasaisesti taimituotantoaan

Uudet metsäpalveluasiakkaat luovat kysyntää

JOROINEN (MT)

UPM:n metsäpalveluasiakkaiden määrän kasvu teettää töitä metsäyhtiön Joroisten taimitarhalla. Taimitarhan tuotanto on kasvanut miljoonilla taimilla useana vuonna peräkkäin.

Tänä vuonna määrä on jo noin 20 miljoonaa tainta, kertoo taimitarhapäällikkö **Anne Immonen**.

”Tulevaisuudessa aiomme kasvattaa vielä monta miljoonaa tainta enemmän.”

Metsäyhtiön oma

Vuonna 1980 perustettu taimitarha on ainoa metsäteollisuuden omistama taimitarha Suomessa. Tarhalta lähtee taimia ja siemeniä metsäpalveluasiakkaille ja metsäyhtiön omiin metsiin.

Päätuote on kuusi, minkä lisäksi tarhalla kasvatetaan myös mäntyä ja rauduskoivua.

Kasvihuoneita on yhteensä 18. Uusin 2 000 neliön kasvihuone ja ulkokentän laajennus valmistuivat noin viikko sitten, yhden uuden kasvihuoneen pohja tehdään tänä kesänä kuntoon.

Vakituisia työntekijöitä Joroisissa on neljä, tuotantokauden aikana yhteensä 30 henkeä.

”Pelkkä investointi puurunkoiseen kasvihuoneeseen ei riitä, sen lisäksi tarvitaan ulkokenttätilaa sekä tilaa lyhytpäiväkäsittelylle”, selittää Immonen.

Puurunkoinen kasvihuone on pitkäikäinen investointi. Esimerkiksi Joroisissa on käytössä yli 30-vuotiaita kasvihuoneita, joiden muovit on vain pitänyt uusia.

Juuristo on tärkein

Taimisaanto, rikkakasvien ja hallan hallinta, luettelee Immonen muutamia taimituotannon haasteita ja menestyksen mittareita.

Taimien kannalta riskialtteinta aikaa on siirtyminen taimitarhalta odottamaan istutusta. ”Me olemme siihen asti tehneet parhaamme. Sen jälkeen voidaan tehdä virheitä, jotka pilaavat laadukkaan taimen”, toteaa Immonen.

Esimerkiksi taimien kuivumiseen ei suhtauduta välttämättä riittävällä vakavuudella.

”Kertakuivuminen ei välttämättä tapa tainta, mutta se tuhoaa sen kallisarvoisia hienojuuria. Juuristo on tärkein osa tainta.”

Immonen kannustaa panostamaan laadukkaisiin taimiin. Parhaimmillaan kiertoajan voi saada lyhenemään 10 vuodella.

”Tulevaisuudessa siintelee taimien kasvullisen lisäyksen menetelmien kehittyminen ja niiden luomat mahdollisuudet. Kasvullisella lisäyksellä voidaan tuottaa halutunlaista ja tasalaatuista viljelyaineistoa erilaisiin käyttötarkoituksiin.”

SARI PENTTINEN